

IZHAJA VSAK DAN

Isel ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pestoju, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

KLASIRANJE SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 2 st. mm. smrtne, zahvale, posavnice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utoljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za nedeljske izdatke „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naredni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konzorcij lista „Edinost“: - Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Vseslovanski časnikarski kongres.

SOFIJA 5. (Bolg. ag.) Na dnevnem redu današnje predpoludne seje so bili predlogi Bobčeva o izmenjavanju periodičnih publikacij, Burilkova o sredstvih za oživiljenje knjigotržstva med posamičnimi slovanskimi deželami in Kozak-Cermaka o organizaciji brzojavne korespondenčne službe med slovanskimi deželami.

Bobčev je k svojemu predlogu izvajal, da je izmenjavanje periodično izhajajočih spisov med Slovani potreba, ki jo je že naglašal Kollar. Govornik je priporočal, naj bi se izlasti zamenjavali časopisi in revije. Zmenjave publikacij bi služile v to, da obveščajo ljudstvo o tekočih stvareh, o razvoju vsakega slovanskega naroda.

Burilkov je povdarjal vlogo slovstva v delu zblizevanja, naglašal je pa pomanjkljivo znanje slovanskih jezikov in nezadostno organizacijo knjigotržstva in poštne stroške, ki ovirajo izmenjavanje v mislih.

Sredstva, da se odpravi te nedostatke, bi bila: otvoritev večernih kursov v velikih mestih, kjer bi se praktično poučevali slovanski jeziki, ustanovljanje pisarn v svrhu razširjenja slovanskih del v vseh slovanskih mestih, zadobitev znižanja poštne pristojbine od strani vlad vseh slovanskih dežel, Avstrije in Turčije.

Kozak-Cermak je omenil, da obstojajo tri oficijelne slovanske brzojavne agencije, ruska, srbska in bolgarska ter je stavil sledeče predloge: Cimprej naj se ustanovi slovanska privatna agencija s sedežem na Dunaju, ki bi imela nalogo, da bi obveščala omenjene agencije o političnih in parlamentarnih bojih Slovanov Avstro-Ogrske; Dospisniki v slovanskih središčih monarhije, pripadajoči zvezi te agencije, bodo sami poročali agencijam o narodnih bojih in kulturnem delovanju Slovanov. Agencija na Dunaju si zagotovi vesti iz Petrograda, Beligrada in Solije, ki jih sporoči slovanskim listom; stroške te agencije pokrijejo slovanske skupine avstrijskega parlamenta, ki razodenejo tozadevne želje.

Ta načrt se lahko uresniči. Agencija na Dunaju zamore pričeti svoje poslovanje z glavnico 10 do 12 tisoč frankov. Izmenjanje poročilnega gradiva zagotovi obstanek agencije.

Govore o predlogih Kozak-Cermaka je Ivančič pokazal na odvisnost informacijske službe slovanskih agencij od nemških agencij, na njihovo protislovansko tendenco in na potrebo slovanske brzojavne agencije s podružnicami. Namen agencije naj bo, da bo odločno vplivala na vse slovanske liste, da se paralizira publikacije Slovanom sovražnega inozemskega tiska in da se razsvetli evropski tisk, izlasti liste romanskih dežel in Anglije ter se jih pridobi za slovansko stvar. Govornik je pojasnjeval, kako bi se dobila sredstva za osnutje tega zavoda. Centralni sedež te agencije naj bi bil Beligrad, ki je zato primeren po svojem zemljepisnem centralnem položaju.

Koncem seje je Bobčev predlagal, naj se za prihodnji slovanski časnikarski kongres, ki se bo vršil leta 1911., določi Beligrad. Predlog je bil enoglasno vsprejet. Ob zaključku kongresa je imel Bobčev govor, v katerem je naglašal, da pomenja delovanje časnikarjev velik korak v delu slovanskega zblizevanja. Slovanski prvaki imajo pravico, da si k temu čestitajo. Govornik je zaključil z: Na zdar! Živili!

SOFIJA 5. Kongres slovanskih časnikarjev je bil zaključen. Prihodnji kongres se bo vršil leta 1911. v Belemgradu.

SOFIJA 5. Na kongresu je bila prečitana tudi brzojavka carja Ferdinanda, v kateri se zahvaljuje kongresu za pozdravno brzojavko.

Iz ogrskega državnega zbora.

BUDIMPEŠTA 5. Adresni odsek je imel sejo, na kateri je vsprejel addresso z neznatnimi spremembami. — Posl. Ludovik Lang je bil določen poročevalcem. — Grof Stefan Tisza obdrži aradski mandat in se je odpovedal ugraškemu mandatu. Tukaj bo kandidiral kandidat vladne stranke Boelsenyi.

Velika nesreča na železnici.

CLEVELAND (Ohio) 4. Danes popoldne je 25 milj južno od Daytona nek brzovlak trčil skupaj s tovornim vlakom. 30 mrličev so že izlekli izpod razvalin, 70 oseb je ranjenih.

CLEVELAND 4. Povodom železniške nesreče pri Daytonu je stroj tovornega vlaka prebodel voz brzovlaka, ki je bil poln žensk in otrok. Več voz je skočilo s tira. Dostlej so našli 31 mrličev, ranjenih je 87 oseb.

CLEVELAND 5. Glasom zadnjih poročil je bilo povodom železniške katastrofe 19 oseb ubitih, 3 so bile smrtno in 6 težko ranjenih.

Gonja proti črnem v Severni Ameriki.

NEW-YORK 5. Vslud zmage bokserja črnca Johnsona nad belcem Jeffregeyem je prišlo večeraj v mnogih mestih do resnih spopadov. Mnogo črncev je bilo težko ranjenih, tukaj je bil en črnc ubit, črniška najemniška hiša zažgana, v Mourbdupy je bil en črni izvošček ubit, neki drugi smrtno ranjen.

V Pittsburgu, Filadelfiji je prišlo do spopadov, povsod so belci napadali.

Dunaj 5. Na mesto ufrlega stalnega referenta pri državnem sodišču, viteza Maddejskega, je bil izvoljen referentom sedanji predsednik najvišjega sodišča baron Czoernig.

Dunaj 5. Bolgarski ministerski predsednik Malinov, bolgarski naučni minister Mušanov in bolgarski general Fičev so danes zjutraj dospeli semkaj iz Pariza.

Dunaj 5. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija „Panther“ odplula danes iz Sangaja v Nanking.

Dunaj 5. Kakor poroča „Polit. Koresp.“, se poda minister za unanje stvar grof Aehrenthal danes zvečer v Doksan pri Ravdnici na Češkem, kjer ostane do 21. t. m., tega dne se poda v Marijine vari, kjer ostane štiri tedne.

Bad Isl 5. Gorenjeavstrijski namestnik baron Hadel je danes predpoludne dospel semkaj in je bil ob 2. uri pri cesarju na avdienci. Namestnik je bil potem povabljen na dvorni obed.

Rim 5. Danes zjutraj je dospela semkaj kitajska vojaška študijska komisija in je bila slovesno vsprejeta z vojaškimi častmi. Členi misije so gostje kralja. Misija ostane v Rimu tri dni.

Z jubilejne skupščine CMD.

Govor dra. Otokarja Rybáča.

Častite dame! Dragi rojaki! V nas Slovenceh je navada, da ob vsaki priliki tožimo in jadikujemo, da smo mal narod. Z ene strani tožimo tako, da opravičujemo svoje nevspehe; z druge strani, da bi vzbujali v narodu ponos in požrtvovalnost.

Vspritico teh večnih tožeb je potrebno opozarjati, da je tudi malih narodov, ki so se povzpeli na visoko stopinjo kulture in so igrali v zgodovini veliko vlogo.

Res smo mal narod mi Slovenci. Ali, če se znamo učiti iz zgodovine, če se oziramo po svetu z odprtimi očmi, potem vidimo, da so drugi naredili iz nas mal narod. Tja gori do Dunaja sezajo naša grobišča, a razna imena ljudi, krajev, rek so — rekli bi — nagrobni spomeniki na teh slovanskih grobovih. Isto velja, ako se oziramo tja po ogrski planjavi tja do glavnega mesta Ogrske! Ime prestolnice Peč so Nemci preveli v Ofen.

Tudi na jugozapadu imamo svoja grobišča. Slovenska selišča so sezala do Cedada in na dvorih longobardskih knezov se je glasila slovanska govornica.

Na severu nas pritiskajo Nemci. Kako je moglo priti do tega, da smo, ko smo posedovali tako prostrano ozemlje, toliko izgubili? Vzrok je v dejstvu, da smo od onega trenutka, ko smo vstopili v zgodovino, imeli ptujce za gospodarje. Tlačile so nas nemške vlade in nemški plemenitaši, najhuje pa ... tuje šole. Naša mladina, vsprejemljiva za vse dobro, je vsesavala va-se mržnjo do svojega rodu in jezika in se je navduševala za tuj jezik in tujo kulturo.

A tudi danes, ko so vsi kulturni narodi spoznali in cenijo važnost narodne vzgoje, nas hočejo Nemci — ravno v tem spoznanju — raznarodovati še bolj in z vsemi sredstvi.

Seveda taje Nemci to namero in nam govore le, da je dobro za nas, ako se učimo tudi nemški. Ne tajimo, da je dobro za vsacega človeka, ako pozna čim več jezikov. Ali najprej treba negovati svoj materini jezik. To moramo zahtevati tudi mi, kakor zahtevajo drugi narodi od svoje mladine.

Sosebno hvalijo Nemci takozvane utrakvistične šole. Te so avstrijska, ali prav za prav slovanska specialiteta. Izlasti na Korškem nam vsiljujejo take šole. Z naglašanjem, da saj se v teh šolah tudi slovanski učijo, zagrešajo Nemci najgršo hinavščino in farizejstvo. Saj je celo neki učitelj na taki utrakvistični šoli očitno priznal v nekem listu, da so te šole le sredstva germanizacije. Priznal je, da le mal del otrok, ki so obiskovali utrakvistično šolo, ostajajo zvesti

svojemu narodu. In to le v slučajih, če so njihovi stariši zavedni Slovenci. Drugi, večji del teh otrok postajajo indiferentni do svoje narodnosti. A ker imajo Nemci mogočna sredstva na razpolago, pridobivajo počasi tudi te popolnoma na svojo stran. Vsi ostali pa postajajo že v šoli hujši nego Iškarijoti, postajajo Efiijalti, ki dovajajo sovražnika v naš tabor.

Če dobivamo tako priznanje od moža, ki sam deluje na taki šoli, ki sam gleda vso učno metodo in nje namene, potem se pač moramo najodločneje protiviti takim šolam in zahtevati šole v izključno materinem jeziku.

Velika je moč narodne ideje. Tudi socialisti, ki so se jo najdalje branili in jo odklanjali, občutijo sedaj na lastni koži, da narodnost ni fraza, kakor so ravno oni tako radi trdili, ampak da je plemenito čustvo, ki se mu ne more odtežati noben pošten človek.

V parlamentu na Dunaju vihra sedaj ljut boj, v katerem vidimo nastopati socialiste proti socializmom. Nemški socialni demokrate so glasovali proti češkimi manjšinskimi šolam. To skušajo opravičevati, in izpovedujejo pri tem marsikaj, kar gotovo nam prav pride. Priznavajo sicer opravičenost naših šolskih zahtev, ali naglašajo, da oni, kakor zastopniki delavstva, morajo zastopati pred vsem razredni interes. Kjer prihaja do navskrižja med narodnim in razrednim interesom, da se mora prvi umikati pred tem poslednjim. V interesu razrednega boja da je, ako se manjšine narodno asimilirajo večinam.

Dejstvo pa je, da mi Slovenci vslud nesrečne konfiguracije naših dežel in politične razdelitve po večem delu živimo kakor manjšine. Če bi mi vsprejeli princip socialne demokracije, princip asimiliranja, bi podpisali svojo smrtno obsodbo. Tega pa ne doživijo nikdar naši nasprotniki, ne drugorodni, ne internacijonalni!

V to nam pomaga tudi naša Družba. To vidimo posebno v Trstu. Brez te šole bi bili mi morda že podlegli v hudem boju za narodni obstanek. Celo v spodnji okolici bi se bili težko vzdržali, da se niso mnogi otroci šolali v družbinskih zavodih. Posebno velika nevarnost pa je pri delavskih masah. Oče je vedno na delu, mati ga ne more zadostno nadzorovati in otrok je prepuščen sam sebi, oziroma — tržaški ulici. V tej bi se bil vtopil, da ga ni vsprejela družbena šola. Ravno v te mase nosi Družba ljubezen do narodnega jezika in navdušenje za slovansko stvar. Družba nam ohranja nado v bodočnost.

Ne jadikujmo! Za to ni časa sedaj. Naše geslo bodi: naprej! — da z uma svitlim mečem slovansko zastavo zasadimo zopet tudi tja, kjer je že nekdanj vihrala! A družba naša bo mogla ponosno reči, da je tudi ona pripomogla k — našemu vstajenju!

Italijansko vseučiliško vprašanje.

Kakor je razvidno iz sinočnjih vesti z Dunaja, ki jih pričelujemo niže doli, se nad Italijani naravnost kruto naščujeta nesmiselnost in krivičnost njihovega postopanja nasproti Slovanom.

Pa ne samo nad našimi, ampak tudi nad vlado, ki je zašla v tršašne vode, pa, ker je, slepo pokorete se ukazom iz tabora nemških nacionalcev, trmasto odklanjala vsako našo zahtevo. Zato so razni nemški listi, ki usiljujejo Bienenrothovo pomoč, kar iz sebe od nevolje radi vspešnosti slovanske obstrukcije. Med temi listi se odlikuje poleg znane „Neue Freie Presse“ najboljši — o ironija usode — nje najintimnejša konkurentinja: „Die Zeit“. V trdi borbi za obstanek se neprestano usiljuje ta list za rešitelja vlade in nje predloge o italijanski fakulteti. V tej vni mislu spušča proti Slovincem cele salve — podtikanj, sumničenj in — laži.

Tako tudi v uvodnem članku od minole nedelje, kjer označa Slovence naravnost za roparje na italijanskih pravicah. Z vso svojo perfidno frazeologijo pih Poljakom na dušo, naj za božjo voljo ostanajo zvesti sobojevniki vlade, Nemcev in Italijanov v borbi proti slovanski obstrukciji! Ker se Poljaki — kakor pravi — izgovarjajo, da ne morejo sodelovati za tlačenje Slovencev jim odgovarja „Zeit“, da Slovenci v sedanji obstrukcijskem boju niso tlačeni, marveč tlačeni. In to ne le Italijanov, ampak tudi vse, ki se, ker hočejo mnenje in voljo zbornice potiskati v jarm svoje male frakcije.

Kam pa pridemo — vsklika konečno — ako postane v navado in pravilo, da se bodo narodne zahteve izsiljevale?!

Tako nemški farizeji in lažniki! Slovenci tlačitelji Italijanov, vlade in zbornice!!! Človek bi se zakrohotal na ves glas, ako bi ne bila stvar tako prokleta resna. Ali more nemški list le z jednim konkretnim slučajem podkrepiti svojo trditve, da Slovenci tlačijo Italijane. — Tudi ozirom na vseučiliško vprašanje je to nesramno-drzna trditve. Smo se li mi kedaj izrekli principijelno proti italijanski univerzi? Nikdar. Nasprotno je resnica. Vedno smo izjavljali, da Italijani imajo pravico do svoje visoke šole. Italijani pa so bili tisti, ki so s pravim fanatizmom odklanjali vsako in tudi najmanjšo kompenzacijo na šolskem polju nam na korist, pa bilo tudi jedno borno ljudsko šolo. Naše stališče je več nego opravičeno po najnaravnem umevanju pravčnosti: nismo proti italijanski univerzi, naša dolžnost nasproti samemu sebi pa je, da se borimo z zobmi in nohti proti temu, da bi se jednemu dajalo vse, drugemu pa nič. Kdo je torej tlačitelj drugih: ali mi, ki privoščamo drugim njihovo pravo, ako se le da tudi nam naše pravo, ali pa Italijani, ki zahtevajo za-se vse z izrečno zahtevo, da se nam ničesar ne da.

Seveda nas je hotela vlada tolažiti z nado za bodoče čase. Ali predobro poznajo Slovenci avstrijske vlade in avstrijske razmere, da bi se dali tako neumno vjeti v tako past. Njim je bilo naravnost v dolžnost, da izkoristijo priliko, ki se ne povrne več tako hitro. In ker so z vsemi svojimi preskromnimi zahtevami naleteli na neizprosni odpor pri narodnih nasprotnikih in pri vladi, je bil za njih postulat samoobrane, da se poslužijo vseh sredstev. — Niso torej iz objestnosti, ali požrešnosti posegli po obstrukciji, ampak prisiljeni v to od Italijanov, od Nemcev in od vlade. Oni nočejo nikogar potiskati v svoj jarm, marveč so se slednjic odločili za skrajni boj, da se osvobodijo iz jarma, v katerega jih tišče Italijani, Nemci, in vlada! — Ti faktorji se svojo kruto krivičnostjo proti nam so jedini krivi, da je prišlo do obstrukcije.

Najgnusneje farizejsko je, če dunajski list patetično vsklika: kam pa pridemo če izsiljevanje narodnih zahtev pride v navado?!

Za božjo voljo, kdo pa je prvi uvel to navado v naš parlament? Mari ne Nemci s svojo prvo obstrukcijo? Pri čemer pa treba pomislite, da njim ni šlo za kako lastno narodno potrebo, marveč so hoteli s svojo obstrukcijo vzkratiti drugim mrvo pravice — znane jezikovne naredbe za Češko. In posrečilo se je, ker je vlada kapitulirala pred njimi. S tem je vlada sankcionirala nasilje kakor dovoljeno parlamentarno institucijo!!

In sedaj očitajo nasilje Slovincem, ki se morajo boriti za svojo golo kožo. Hinavci, farizeji, krivičniki!!

Proračunski odsek.

DUNAJ 5. Proračunski odsek poslanske zbornice je začel danes predpoludne razpravo o načrtu zakona za italijansko fakulteto. Seja je začela s čitanjem zapisnika včerajšnje seje, kar je zahteval posl. Korosček v obstrukcijske namene. Istotako je zahteval, da se prečita vse, tekom včerajšnje seje postavljene predloge. Na to so sledili stvarni popravki. Ker so nekateri poslanci govorili slovanski, je predsednik baron Chiaro protestiral, da se govori v jeziku, katerega on ne razume in je odločil predsedniško mesto.

S tem je bila seja pretrgana. Ko je bila seja zopet otvorjena, je podpredsednik Mastalka predlagal, da se zaključijo seja, o čemur je začela dolga in šumna razprava.

Na predlog posl. Conci-ja se je sklenilo z 29 proti 1 glasu nadaljevati sejo. Ko je bilo seja zopet otvorjena, je nadaljeval posl. Kočevar s stvarnimi popravki ter je iste zaključil ob 6 zvečer, na kar je bila seja zaključena.

Državni zbor odgodjen.

DUNAJ 5. Državni zbor je bil danes zvečer odgodjen.

DUNAJ 5. V očigled posebnih težkoč, ki so se stavile na pot rešitvi predloge o italijanski pravni fakulteti vslud oviranja v delovanju proračunskega odseka in z ozirom na to, da ni sedaj predpogojev, da bi se te ovire parlamentarničnega delovanja odstranile, je bil na temelju cesarske odloke državni zbor z današnjim dnevom odgodjen.

Afera Ungern-Sternberg.

Poročali smo že, da je artilerijski stotnik Mondvinov izvršil samomor, ker je bil v zvezah z aretiranim avstrijskim baronom Ungern-Sternbergom, kateremu je izdal

različne vojaške tajnosti, radi česar je imel biti aretiran.

Radi enakega suma je aretiranih več drugih mladih ruskih častnikov, ki so jih odveli v Peterpavlovo trdnjavo.

V petrograjskih častnikarskih krogih so bili v začetku prepričani, da je baron Ungern-Sternberg nedolžen; danes pa ne veruje nihče več v to nedolžnost. Vsi koraki, ki so bili dosedaj storjeni v svrhu, da bi osumljenega barona izpustili na svobodo, so ostali brezuspešni. Policija je dajala vsakomur, ki se je potegnil za osumljenca, stereotipen odgovor, da se kompromitira vsakdo, ki se poteza za zaprtega barona. Ne gre se pa — kakor je bilo prvotno poročeno — za prodajo tajnih sejnih poročil dume, ki so jih našli pri njem, ampak za izdajo vojaških tajnosti, ki jih je baron Ungern-Sternberg dobival od ruskih častnikov.

Turčija

Janičarji oživljeni.

Iz Carigrada poročajo, da namerava vojni minister zopet ustanoviti historični janičarski voj. Kakor znano, so nekdanje janičarske čete sestavljali sami vojaki, ugrabljeni kakor dečki kristijanom in vzgojeni v turških šolah. Ščasoma so se janičarji polastili vse moči in so poljubno odstavljali in postavljali sultane. — Leta 1826 so se janičarji zopet dvignili in zahtevali glave najodličnejših državnih uradnikov. — Tahratnemu sultanu Mahmudu II. pa se je posrečilo, da je s pomočjo zvestih čet premagal upornike.

Dne 17. junija istega leta je bila janičarska četa razpuščena za vedno in ime janičar je bilo proketo. Takrat je bilo usmrčenih 15000, a v prognanstvo poslanih preko 20.000 janičarjev.

Sedaj pa hočejo mladoturki na novo poklicati v življenje janičarski voj. In kakor se vidi, se jim še celo zelo mudi, ker se prva stotinja vdeleži že vojaške parade, ki se ima vršiti dne 20. t. m.

Dnevne novice.

Delegacije se snidejo še le meseca novembra na Dunaju.

Hotelska družba za Dalmacijo. Neki angleški konsorcij je s kapitalom 6 milijonov kron osnoval akcijsko družbo, ki si je postavila nalogo, graditi hotele po raznih dalmatinskih mestih. Družba je v inozemstvu že registrovana in zaprosi v kratkem za koncesijo pri avstrijski vladi.

Pruska nasilstva. — Pred sodnijo v Bentenu v pruski Sleziji je imela odgovarjati neka poljska žena, ki je izjavila, da ne razume nemški in je zato zahtevala, da se jo zasliši pomočjo tolmača.

Tekom razprave se je pa izkazalo, da žena vendar-le razume nekoliko nemški. Junaški pruski sodnik jo je zato kar na kratko obsodil v tridnevni zapor radi — nedostojnega vedenja pred sodnijo!

Prepričani smo, da bomo kmalu čuli, da se je poslužil takega radikalnega sredstva tudi kak strammdeutscher sodnik kje na Koroškem. Kdor ne zna, ali noče znati nemški, v luknjo ž njim! To mora pomagati!

Bojkot mesa v Kremsu nadaljuje neprenehoma. Mesarji nočejo znižati cen mesa, a konsumenti vstrajajo pri bojkotu. Akcijski odbor se dogovarja z mesarji v Solnogradu, ki so izjavili, da so pripravljani pošiljati meso 24 stotink ceneje za kilogram.

Istotako traja bojkot v Hainburgu, a priprave za enako stavko se delajo v Požunu.

Za razširjenje vodovoda namerava naročiti praški mestni svet 1700 vagonov ovi iz litega železa. Vsa naročba bo znašala tri in pol milijona kron. Za dobavo se bo pregovarjalo poleg avstrijskega železnega kartela tudi mozemška industrija.

Stanje romunske kraljeve se je poslabšalo in je vsak čas pričakovati katastrofe.

Zdravniški kongres v Sofiji. Dne 2. t. m. je bil v Sofiji otvorjen kongres bolgarskih zdravnikov. Navzočih je bilo 150 delegatov iz vseh krajev Bolgarske.

Požega — mesto prvega reda. Mestni svet v Požegi je sklenil naprositi hrvaški sabor, da se mesto Požega uvrsti med mesta prvega reda in da bo tako direktno podrejeno deželni vladi.

Novo dansko ministerstvo je sestavljeno, predsedstvo je prevzel Klaus Bernsdén.

Spor med Rusijo in Kitajsko. Iz Petrograda javljajo: Ruski poslanik v Pekingju je pozvan v Petrograd, dočim so poslaništva to spravljaljo v zvezo z najnovejšim sporom, ki je nastal med Rusijo in Kitajsko radi izvoza premoaga.

Domače vesti.

Visoka laška kultura! Prejeli smo: Čitačev v „Independentu“ notico o sodniških izpitih, oziroma o nadkriljujoči laški kulturi, sem sklenil poprositi prijatelja, ki je znan z enim onih čeških (?) laških nadkulturašev, naj skuša izvedeti kaj bolj natančnega.

Posrečilo se mi je dognati to le: Lahov je bilo pet in ne šest, ker je eden goriški

Slovenec, slovenskih starišev sin in je tudi izpit položil iz slovenščine. Ostaja torej pet Lahov in pet Slovencev.

Lahi so polagali izpite iz dveh jezikov, (laškega in nemškega) naši pa: dva v štirih jezikih, trije pa v treh jezikih!!!

Moj izvestitelj mi ni vedel povedati natančnosti o polaganju izpitov, a moj zdravi razum mi pravi, da je polaganje izpitov iz 4, ozir. iz 3 jezikov, mnogo težje, nego pa iz dveh?!

Zraven tega nimajo menda naši „manje vredni“ polagalci izpitov — stricev, ki bi poročali „Independentu“ o njihovi kulturni superijornosti.

Gibanje delavstva v prosti luki. — V včerajšnji številki smo objavili resolucijo, ki jo je soglasno sprejelo uslužbenstvo c. kr. javnih skladišč.

Resolucija je bila namenjena c. kr. finančnemu ministru in jasno sliko mnenja delavstva v prosti luki o vsej zadevi, ki se tiče izboljšanja položaja delavstva, oziroma uslužbenstva c. kr. javnih skladišč. Vodstvo in strokovno tajništvo N. D. O. je odposlalo to resolucijo predsedstvu „Zveze južnih Slovanov“ s prošnjo, da jo s priporočilom nemudoma predloži c. kr. finančnemu ministru.

Vodstvo in strokovno tajništvo N. D. O. je pospremlilo resolucijo z natančno označbo razpoložena uslužbenstva c. kr. javnih skladišč, poudarjalo, da je delavstvo vsled vednega odlašanja merodajnih faktorjev in rešitve vse zadeve začelo izgubljati potrpljenje in da je v slučaju, ako c. kr. fin. ministerstvo v najkrajšem času, v najbližjih dneh, ne reši vse stvari, pripravljeno storiti korake, ki bi sicer morda škodovali tudi delavstvu, na vsak način pa pomenjali ogromno škodo za ves tržaški komercijelni obrat.

Vodstvo in strokovno tajništvo N. D. O. je obenem izjavilo, da z ozirom na vse to pač pričakuje od c. kr. fin. ministerstva najhitrejše rešitve.

Tako je bil torej storjen zadnji korak v tej zadevi, kajti, kolikor tiče ustmena in pismena pogačanja, kajti dovolj je bilo besedi, dovolj pisarje! Uslužbenstvo c. kr. javnih skladišč bo odslej govorilo edino-le z — **dejanji**, po naj bo to potem komu prav ali pa tudi ne. Stvar c. kr. finančnega ministerstva je sedaj, da stori enkrat konec temu večnemu odlašanju, zavlačevanju, da, naravnost farbanju uslužbencev c. kr. javnih skladišč in konečno reši zadevo, ki se vleče že celih osem mesecev.

Se par dni čakamo odgovor od zgoraj, če ga pa ne bo, bomo pa govorili spodaj, in ta beseda, to zagotavljamo tudi c. k. finančnemu ministru, bo zašumela tudi po njegovih visokih ušesih!

Zato pa tudi že danes opozarjamo na veliki **protestni šoo**, ki se vrši v nedeljo, dne 10. t. m. dopoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“, kateremu bo sledilo, česar nočejo odvrniti tisti, katerih dolžnost bi bila ta! Zato pa naj tudi nosijo odgovornost!

Izlet „Ljubljanskega Zvona“ v Beligradu. Vsi doslej že prijavljeni udeležniki in tisti, ki bi se utegnili še pridružiti (iz Ljubljane, Dolenjske, ob progi dolenskih železnic, Gorenjske, Notranjske, Goriške in Primorske,) naj se zbera na Ljubljanskem južnem kolodvoru v petek dne 8. julija 1910 najdalje ob 1/4 3. Ondu dobe vozne listke iz Ljubljane v Sisek ter izvedo podrobnejše podatke glede potovanja. Vsa kdaj naj se oskrbi s pravilnim potnim listom za Balkanske države, oziroma za vso Evropo.

Izletni znak, popis in načrt Belegrada bo dobili pred odhodom vlaka.

Glavna pevka vaja za koncert v Belegradu se je vršila v petek dne 1. jul. t. l. v mestnem domu. Udelež. se je obilo ljublj. očišč. glasiva in strokov. Vsi so se kar najbolj lastavo izkazali o prediznosti petja, h. z. zvanjaj. — Izletni točnosti, s katero je pevski zbor „Ljubljanskega Zvona“ proizvajal vsopredne točke. Bilo je čuti soglasno mnenje, da se bo koncert vršil res dostojno in v taki obliki, ki povse odgovarja kulturni višini Slovencev na glasbenem polju. Posebno so ugajale slovenske narodne pesmi. Občinstvo, ki se je udeležilo jubilejne veselice sv. CM., je tudi imelo priliko osebno pepricati se o krasnem izvajanju treh vsoprednih zborov, ki jih je pel popoludne ob petih „Ljubljanski Zvon“, ki je tudi tu žel burno pohvalo.

Vabimo torej še enkrat vse tiste, katerim dopušča čas, naj se še v zadnjem trenutku odločijo za nameravani izlet „Ljubljanskega Zvona“ v Beligradu.

Gostovanje gledališke družbe Gavrilovič. Dospela je v naše mesto znana družba g. B. Gavriloviča in priredi tu nekoliko predstav v „Narodnem domu“, oziroma po okolici.

G. M. Stojković, večletni člen hrvaškega deželnega gledal. v Zagrebu in bivši režiser slovenskega gledališča v Ljubljani, ki je te dni gostoval v tamošnjem „Narodnem domu“, nastopi tu v družbi Gavriloviča na predstavih v Trstu.

Poznani izpiti in umetnikov nam jamčita za lepe predstave. Zato priporočamo toplo našemu občinstvu, naj v čim večem številu pride na predstavo ki bo prihodnje

sobote dne 9. t. m., kajti moglo se bo naslajati na krasni igri teh odličnih umetnikov.

Iz Sv. Ivana. V nedeljo so imeli otroci iz našega vrta svoj zaključek šol. leta z lepo, nedolžno veselico. Občinstva se je nabralo toliko, da je bila prostorna dvorana „Nar. doma“ polna.

Otroci so nastopali nevstrašeno ter deklamovali lepe rodoljubne pesmice, večinoma vse proslavljajoče našo dično družbo sv. Cir. in Metoda.

Posbno ljubka je bila mala Valerija Šahar, ko je pela „Slovensko deklico“, ki končuje z geslom naše družbe. „Mal položi dar, domu na altar. Te besede gesla so, a vi ravnajte se po njem vsikdar, žrtvujte družbi, da se lepše cvela bo.“

S solznimi očmi so mamice gledale na svoje malčke, ki so bili tako pridni, tako srčkani!

Prejšnji dan so bili pogoščeni z malinovcem in pecivom ter biškoti in to kot dar za njih pridnost. Ob tej priliki preplačali ozir. darovali so:

G. Pelicon K 2-60, V Trobec K 1-60, g. a Dora Martelanc K 1.40, gg. Prelec, Persič, Bruselj po 1 K, gg. Ana Germek 80 st. Marija Marc, Fonda Ivan, Vrtovec, Anton Bak, Fakin in razni neimenovani po 60 stot. g. Jos. Vatovec, Grgič, in Železnik po 40 stot. neimenovani 30 stot.

Ostala svota 25 K odposlala se je v Ljubljano kot jubilejni dar učencev otr. vrta.

Poleg tega — je razven že v prejšnjem tednu, objavljenega daru daroval za „Primorski paviljon“ g. Anton Trobec st. en tolar Mar. Terezije se sledečim voščilom:

„Ker moje stare kosti ne morejo zgubiti dveh noči; mesto v Ljubljano belo iti, hočem tu jubilejni dar položiti.“

Družba sv. Cirila in Metoda naj živi, Bog njene nasprotnike spreobrni!

Sicer se pa opaza v zadnjem času ne navadno navdušenost in delavnost družbi na korist. Pred letom smo imeli le en nabiralnik in še ta je spal spanje pravičnega. A zdaj imamo brez Vrdelece že tri.

V nabiralniku v „Narodnem domu“ so nabrali do 24. junija 1810. 183 K in 44, tako, da je z lanskim skromnim doneski, dosegel svoto 202 K in 58 in z napetostjo pričakuje gosti in nabiralatelj diplome iz Ljubljane na ime: Narodni dom, ter so se zavezali, da morajo še v tekočem letu dobiti drugo diplomu na ime voditelja gostilne g. Vik. Kovačiča, ki res z vneom skrbi, da se „Angelček“ polni. Tako tudi kratko delujoča nabiralnika; oni na Frdeniču je nabral 21 K 7 stot., a nabiralnik „Učiteljskega kružka“ 44 K 40 stot. Da bi to navdušenje le vstrajalo, kajti če kdo, smo pač mi Tržčani — predmestjani dolžni podpirati družbo, ki nam samo v našem kraju oskrbuje 2 otr. vrta, ki sta prehodni most v slov. Šole!

Izlet v Pulo. Sestanek v zadevi izleta tržaške NDO. v Pulo se vrši danes zvečer točno ob 8. uri v društveni dvorani v ulici Lavatoio, 1.

Vabimo naše delavstvo, da se sestanka udeleži v čim najobilnejšem številu!

Nabiralniki družbe sv. Cirila in Metoda v upravi tržaške moške podružnice so dali v juniju t. l. sledeče dohodke:

krčma pri Kosiču (NDO.)	K 15.—
kavarna Balkan	11-23
kavarna Commercio	7-05
restavracija Balkan	1-20
pri gospe Biček	24-17
knjižarna Gorenjec	3.—
krčma pri Babniku	5.—
krčma Birska	7.—
krčma „Pri Francu“	3-21
Srčna hvala!	

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija „Cesar Karol VI.“ predvčerajj dospela v Bahio (Brazilija), kjer ostane dva dni. Na ladiji vse zdravo.

Velika trgovina gosp. Ivana Rucker potnih potrebščin se je preselila te dni iz ulice sv. Antona št. 10 v ulico Nuova št. 29.

Priporočamo rojakom, da svojim potrebščinam zadovoljujejo edino v tej bogato opremljeni trgovini, katera se nahaja sedaj v slovanskih rokah.

Opozarjamo naše čitatelje na tozadevni oglas na III. strani.

Strašna toča.

Velika škoda v okolici in na Koprščini.

Imamo zares čudno poletje. Ne mine dneva brez dežja. Ploha in viharji so na dnevnem redu. Včeraj popoldne pa je bilo naravnost katastrofalno vreme. Že po 3. uri so se začeli na jugozapadu zbirati črno-sivi gosti oblaki, ki so se kmalu nizko razprostrli po celem nebu. In po 4. uri popol. se je usula strašna toča nad mesto in okolico.

Toča je bila izredno gosta in najprej suha, potem pa spremljena od hude plohe. Ceste so bile pokrite z ledenimi zrni, od katerih so nekateri imeli velikost lešnika. Nebesna elektrika je spremljala ta divji prizor s svojimi salvami. A hude ure ni hotelo biti nikdar konca. Do 7. ure zvečer se je

toča petkrat usula in na zadnje se je utrgal oblak, tako da je ploha provzročila tupatam male povodnji, ki so v nekaterih štacunah napravila precej škode.

Posebno miramarska cesta je bila pri železnem mostu popolnoma pod vodo, tako da je bil od petih pa do devetih zvečer ustavljen celo tramvajski promet z Barkovljami.

V Barkovljah je padala tri četr uro kakor orehi debela toča in vse vničila.

Iz Šklednja smo dobili poročilo, da je padala tam toča uro in pol ter vničila vse pridelke.

Enaka poročila smo dobili iz Rojana in Opčin. — Na Proseku je bil le prehod brez škode.

Z drugih krajev gornje okolice še nimamo poročil.

S Koprščine smo dobili poročilo, da je v Dekanih in pri Sv. Antonu padala toča uro in pol in vse vničila.

Soditi po tem, je bila toča tudi v bližnjem istrskem Bregu. Hoteli smo tozadevno poprašiti v Dolini telefoniški, a nismo mogli dobiti zveze.

Pričakujemo za jutrnjo številko poročilo iz ostalih krajev okolice, gornjega Krasa in Koprščine.

Tržaška mala kronika.

Aretacija na ladiji. Gospod Aleksander Lienert je prišel včeraj s svojo hčerko iz Pule s parnikom „Arsa“ in se sestnil v Hotelu Vanoli. Pustil je na parniku dva zaboja, opozorivši ladijskega natakarkarja, da pošlje pozneje po ista. In zares uro potem se je oglasil nekdo, kateremu so na kratko izročili oba zaboja. Kmalu pa so prišli na to, da je bil dotičnik tat. Policija je radi suma na tej tatvini aretirala 31-letnega tečaka Antona Cuttin, ki je bil že večkrat kaznovan. Zaboja sta z vsebino predstavljala vrednost 350 K.

Lep tovariš. Predsinočnjem je bil aretiran mornar, Josip Mladinovič, star 19 let, iz Port Saída, ki je vkradel svojemu sobnemu tovarišu par kronic.

Deklica izginila. Ana Vatovec iz Barkovelj je prijavila na policijo, da je včeraj popoldne poslala svojo 14letno hčerko v Trst, da kupi pri Greinitzu raznih predmetov; v to svrhu jej je dala 20 kron. A hči se ni več vrnila domov, morda tudi iz strahu, ker je izgubila denar.

Poskus samomora. Ivana Poli stara 27 let, stan. v ulici Chiozza št. 27 je včeraj popoldne izpila 10 gramov etera. Spravili so jo v bolnišnico. Poli si je hotela vzeti življenje radi družinskih razmer. Njeno stanje ni opasno.

Strela ga ošinila. — Elij Paravel, star 33 let, iz Kopra, uslužben v tukajšnji plinarni, stan. v ulici Istria, se je včeraj popoldne mej nevihto vračal domu, ko ga je v ulici Istria zadela strela v levo nogo in ga osmodila. — Paravel je moral v bolnišnico, vendar ni za nogo nikake nevarnosti.

Koledar in vreme. — Danes: Izajja pr. — Jutri: Vilibald šk.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 19° Cels. — Vreme včeraj: deloma oblačno, pop. naliv s točo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semterja oblačno. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina.

Društvene vesti.

Ostro streljanje na Bazovici. Na tej v nedeljo dne 3. t. m. po tržaškem vojaškem veteranskem društvu vprizorjeni strelni vežbi z armadno repetirko na vojaškem streljišču na Bazovici oddalo se je od 88 strelcev 720 ostrih strelcov. Prihodnja vežba se vrši v nedeljo dne 7. avgusta t. l. Dne devetega oktobra se vrši IV. Cesarsko streljanje za dobitke.

Pogrebno društvo pri Sv. Jakobu nanznanja svojim članom in prijateljem društva, da se vrši občni zbor za leto 1909. dne 16. julija t. l. v prostoru „Konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu ob 8 in pol zvečer. Odbor.

Vse one gospode, ki prisostvujejo navadno ob sredah važnemu posvetovanju pri „Treh rožah“, vabimo, da pridejo v četrtek ob navadni uri k posvetovanju. — N.

Narodni pipčarski klub od Sv. Jakobu ima danes zvečer zelo važno sejo, katere naj se blagovolijo vsi udeležiti. — N.

Tržaška gledališča.

MINERVA. Danes — Jove pluvio valente Verdijeva opera „Un ballo in maschera“.

Nar. del. organizacija.

Vsi odborniki N. D. O. in njihovi namestniki so naprošeni, da se zanesljivo udeležijo važne odborovalne seje, ki se vrši danes, v sredo, ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih ul. Lavatoio 1. Med drugimi so na dnevnem redu — izlet N. D. O. v Pulo.

DAROVL

— Za možko podružnico CMD so nabrali v vlaku o priliki izleta v Ljubljano 8 kron. —

Denar hrani uprava.

V proslavo rešitve parnika „Trieste“ so darovali gostje g. Hinka Kosiča (NDO) za stavbeni sklad slovenske šole pri Sv. Jakobu 29 kron 90 vinarjev in sicer so darovali :

po 5 K: H. Kosič; po 1 K: Burnik, Havner, Petrov, Štolfa, Malešič, Gržina, Bolonič; po 70 v: Jakopič; po 50 vin.: Rogelj, Muser, Mladovan, Teršič, Vidrih, Rupin, Perklič, Bensa, Fervoljanci, Piščanc, Novak; po 40 vin.: Rogelj, Zabrič, Krt, Matevž, Suša, Mikolj, Prelc, Cesen, Lokar, Zbogar, Leban; po 30 vin.: Pertot, Rajner, Zaraverne, Metelka; po 20 vin.: Hokolet, Trošt, Suban, Vitek, Mihelčič, Zagrajšek, Mevlja, Fonda, Mirt, Jeranko, Pergoč, Penko, Turk, Sibelja, I. I., Marc, Repenšek, Tusulin, Mikolj, Serja, Fajt, Vitez, Daneu, Ipa-vec, Počan, Klančar, Starc, Znanec, Neznanci, N. N.; po 10 v.: Gregorovič.

Za isti sklad je daroval Proseenc Kosič v Jadr. banki 2 K.

Ker se nista vdeležila izleta v Ljubljano, sta darovala svetoivanski podružnici gg. Mihelčič Alojzij 2 K in Svab Anton 5 K. Nadalje se je nabralo na „Sokolskem večeru“ v ponedeljek v „Narodnem domu“ na dražbi slike K 10:34.

Pobratimi nabrali med seboj v družini Kjudrovi za rojansko podružnico CMD. K 10. — Izkaz v sobotni številki treba popraviti, da one galanterije za primorski paviljon ni daroval Mikuličič, ampak rodbina Mikelič-Pertot.

Za ljubljanski paviljon so še darovali iz Skednja:

G. Marija Sancin Kotalka 50 maslenih rožičkov; g. Ana Tul in Jožefa Tožkan jerbas kruha. — Vsem cenj. darovalcem, kakor tudi gospem Ivani, Alojziji in Jožefi Godina Ban, ki so prevzele brezplačno pečenje in mešanje kruha, se zahvaljuje Odbor

šked. podružnice CMD.

Za „primorski paviljon“ v Ljubljani so darovali potom podružnice CMD. v Kozini sledeči:

Milena Stegu, Tereza Burič, Margita Doller, Nadina Dekleva, Ivan Dekleva, Antonija Dekleva, Martin Cebolin, Franja Sturm, Fran Sturm Mila Šiškovič, Fran Rapotec, Dora Rapotec, Kristina Dobriča po 1 K; Ivan Ponikvar, 60 stot.; Ivanka Ponikvar 40 stot.; Marija Uršič in Boženka Kozina po 30 stot.; iz preplačila družinskih znakov 5:40 K — skupaj 20 K. Denar je odposlan „za primorski paviljon“ vodstvu v Ljubljano.

Vesti iz Goriške.

Zrelostni izpiti na c. k. ženskem učiteljskišču v Gorici so končali v soboto dne 2. VII. 1910 s sledečim vspehom: z odliko so položile izpit gospice:

Ambrožič, Dugar, Krebelj, Lutman, Marušič, Mlekuž, Požar, Soban, Stegu, Strauss, Trdan in Večaj, vse s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Skarpa, s slovenskim, hrvatskim in nemškim učnim jezikom.

Z dobrim vspehom:

Birsa, Cej, Cigoj, Delkot, Hrast, Ivančič, Jerman, Kancler, Kratki, Lah, Lavrenčič, Lenarčič, Malič, Miserif, (tudi z nemškim učnim jezikom). Molar, Pagon, Pahor, Pečar, Petrič, Rukli, Štih in Turko.

Goriške abiturijentke.

Iz Nabrežine. Ker priredi tukajšnja „Javna ljudska knjižnica“ 31. t. m. javno tombolo združeno s plesom, se prosi bližnja društva, da bi to upoštevala! — Toliko na znanje.

x Kruh, ki ga je magistrat nekaj dni naračal iz Trsta, je bil zadnje dni manjše dober in prodajalo se ga je vedno manj. Konečno so sklenili goriški peki znižati cene za 8 stot. pri kilogramu. Ta odredba je stopila v veljavo minoli ponedeljek.

Tem načinom je rešeno to pereče vprašanje ugodno za konsumente. Vendar pa bodo imeli konsumentje le kratko veselje, ker jim pa mesarji odgriznejo to, kar prihranijo pri kruhu.

Meso se je namreč že minoli ponedeljek podražilo za celih 8 stot. pri kilogramu. Tako so konsumentje navsezadnje le pri starem.

x Vinska letina kaže slabo. — Vzrok neprestano deževje in dosledno se širuća peronospora.

Vsied tega in pa ker prihajajo tudi iz drugih krajev slična neugodna poročila, je lanske vino v ceni znatno poskočilo. Kdor ni mogel starega vina doslej prodati, ima upanja, da ga proda po ugodnih cenah.

x Tombola se je vršila v Gorici minolo nedeljo. Naših ljudi iz okolice takrat nismo videli. Cinkvino je zadel neki trgovski pomočnik, tombolo pa klobučar na Raštelju Pregelj.

x V sv. Lucijo poleti možki zbor „Pevs. in glasbene društva“ v ned. 10. t. m., kjer priredi v znani Mikuževi gostilni svoj koncert.

x Nemci v Gorici se gibljejo in kažejo sem in tje svoje rožičke. Minulo nedeljo so priredili v „Hilmteichu“ veliko vrtno veselico. Udeležilo se je tudi tržaško nemško društvo „Adriaperle“.

Zbirali so se na Travniku, od koder so odkorakali z laško mestno godbo na čelu...

Lahi so pravi politični slepci. Slovenske prireditve smešijo in kličejo proti nam

policijo na pomoč, nemške heilovce pa sprejemajo z mestno godbo na čelu...

x V Prvačini se bo vršil 17. t. m. zlet sokolske župe tretjega okraja.

Vsprejemni izpit za gimnazijo v Gorici je napravilo 67 učencev, za realko pa 44.

Samomor na železniškem tiru. — Iz Gorjanskega: Ozirom na notico pod gornjim naslovom, priobčeno o onem nesrečnem, ki se je pri Proseku vrgel pod železniški vlak, izvolite priobčiti nastopno spopolnilo:

Alojzij Kosmina (ne Košmič), star okolo 28 let (ne 40), zidar iz ugledne rodbine v Gorjanskem, je ljubimkoval že več let z nekim dekletom, ki ga pa je menda iz deklishe hudomušnosti vodilo „za nos“, kakor je to marsikje v navadi. Bil je enkrat iz istega vzroka kaznovan z enomesečnim zaporom. Sploh so se na njuni račun odigravale „marsikatere“ in „vsakojake“ mladeniške norosti, kar je služilo mnogim v zabavo, drugim pa v jezo in žalost, kakor je to v obče navada po deželi. Naposled sta jedno leto ljubezni zamenila s sovraštvom. Ali zblížala sta se zopet. Kakor pa pravi pregovor, da „lisica zgublja dlako, navade pa ne“, tako tudi v tem slučaju. Dekle je ljubimkovalo tudi z nekim drugim, kar je bilo v povod, da se je sicer dobri in miroljubni mladenič spozabil ter jo v sredo nekoliko (ali zelo malo) rani. Predstavil se je sam orožnikom. Vsled drugače znane miroljubnosti fanta pustili so ga na svobodi. Strah pred kaznjivo in sramoto ga je silno razburil in v tej razburjenosti in malodušnosti si je poiskal grozno smrt pod vlakom, ne da bi bil na zunaj kazal to svojo obupnost. Ker je bil pokojni Lojze vsled svoje prijateljnosti, ljubeznivosti in postrežljivosti zelo priljubljen pri vseh, je vsakemu, ki ga je poznal, žal za njim, osobito pa radi tako strašnega in pretresljivega konca.

Vesti iz Istre.

KOPER 5. Gospica Helena Prešeren je darovala 2 kroni za Simičev sklad mesto udeležbe na koprski razstavi. — Želeti bi bilo, da dobi rodoljubna gospica mnogo posnemovalk in posnemovalcev.

Učiteljskiščniki iz Gorice so poslali 33 kron za Simičev sklad.

KOPER 5. Slovani, ki obiščejo našo slavno razstavo, v kateri je prepovedano govoriti slovenski, so sicer zelo redki, a ipak se najde tu pa tam še kaka taka brunna duša. Po vsem tem pa, kar se je že dogodilo in se še dogaja vsaki dan v zvezi s to razstavo, je dolžnost vsakega zavrednega Slovana, da se te prireditve italijanskih megalomanov izogne v velikem krogu, a za onega Slovanca, ki se te razstave kljub temu vdeleži: Sramota!

Pohvala hrvatskega gimnazija v Pazinu. Na Vrazovi slavnosti v Pazinu je g. profesor Ilesič pohvalil hrvatski pazinski gimnazij. Rekel je, da je to jeden najboljših gimnazijev na Jugoslaviji.

To trditve je utemeljeval z dobro vzgojo in napredkom mladine dveh bratskih narodov: Hrvatov in Slovencev. Naj bi bilo tako tudi na dalje!

Dvojna mera. Letos je v postojnski jami svirala mestna godba iz Pule. Na povratku je tudi na postaji še svirala izzivalne pesmi. Bilo je to morda iz hvaležnosti za brezplačni izlet.

Ko imajo Hrvatje iz Istre kak izlet v Pazin, tedaj se izdajajo od strani politične oblasti najstrožje odredbe, da ne bi izzivali Italijani čemu prigovarjali. Ko pa Italijani prireajo kaj sličnega, ne vidiš bajonetov. Glasba gre po glavni ulici v mesto, a na trgu pred kavarno svira izzivalne pesmi. A v zaključek treba vedeti, da je mestna občina v Postojni slovenska in da je c. k. okrajni glavar v Pazinu — Slovenec.

Umorjena dekla. V noči na 4. t. m. so dobili v Mostah, okraj Radovljica, umorjeno dekle Marijo Martinjak.

Razpisana služba. — V c. k. r. možki kaznilnici v Kopru je izpraznjeno mesto paznika.

Kufeke Zastonj, Zastonj, Zastonj!

Sešitek „Der Saugling“, ki ga je spisal otroški zdravnik, daje vsaki materi pojasnilo, kako naj pravilno vzgaja svoje ljubljence, jih pravilno preživlja in uspešno varuje pred strahotnimi poletnimi boleznimi: bljevanjem, drisko, črevesnim katarjem itd. Pošljite dopisnico zaslovom: „KUF E K E“, DUNAJ III.

V SLOVO!

Ker se o priliki svojega odhoda iz Podgrada v Rovinj nisem mogel posloviti osebno od vseh prijateljev in znancev v tem sodnem okraju, jemljem tem potom od vseh slovo ter jim kličem: Z BOGOM!

PODGRAD, 5. julija 1910. GJUORO CORAZZA, c. k. deželni sodni svetnik.

Potni kovčeki. - Torbice in listnice. - Lastna tovarna.

Ivan Rucker, Trst, via Nuova 29

Velika trgovina vsakovrstnih predmetov iz kože za potnike, turiste in planince

V lastni tovarni se izdelujejo kovčeki, klobučnice, platnena, umeta izdelana pokrivala za kofceve ter se izvršujejo vsakovrstni popravki. — ZMERNE CENE. TRGOVINA JE SEDAJ V SLOVANSKIH ROKAH.

Pohištvo

svetlo in temno, posamezni kosi, cele spalne in jedilne sobe, ogledala, slike itd. itd. vse po nizki ceni.

Izgotovlj. moške obleke .... in šivalni stroji ....

na obroke in ceno. — Proda IVANKA DOREGHINI, Trst

Zaloga pohištva) ul. Madonnina 8

Fotografskega učenca nad 14 let, zmožnega deželni jezikov, išče A. Jerkič, Trst, poštna ulica 1107

Rogaška kiselica

TEMPEL, RADINSKI GIZELIN

VRELEC. Najboljši min. vodi

ZASTOPNIK:

LACKO KRIZ, PULA

Pohištvo iz bambusa

iz indijske trstike in iz vrbovlja

Radi preselitve

jako znižane cene.

HENRIK PREUER, Trst ul. Nuova 22

Zdravljenje: krvi

Čaj „Tisocerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajim do peče v želoču, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidam. Jaden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) Telefon 377

Poštne pošiljave se izvršujejo takoj in franco, ako se dopolnje Kron 1:10.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Giosue Carducci 31.

Filijalka ul. S. Sebastiano 8.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. - Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Podruž. via Riborgo 28

Spritzel Wein

se imenuje belo štajersko vino, ki je odlično pripravnica pijanca in mineralni vodni in slane. Proizveden tudi v hrvatskem pristo vino Opotlo in Viza. Bilo slabiše je Viza, jezico in hran. Priporočam tudi svoj izbor aperitivov in zdravilnih vin, rumlja, likerje, žganje in sirupe. Zaloga „Asti spumanti“ po Kron 3 in 4. Sladki refotk po K 2. Izobno žganje po K 2:40 buteljka od poldrugega listra. Pre- E. Jurcev, Acquadotto 9

Antonio Dobner

urar in zlatar

sodni Izvedenec

se je preselil v ul. DELLE

POSTE 3 vogal Torre bianca (TOBAKARNA)

Sprejema vsakovrstno poprave PO ZMERNIH CENAH Z JAMSTVOM.

Vekoslav Stepančič

trgovec z jestvinami

Trst, Campo S. Giacomo šte. 20

je otvoril v ulici Istria št. 35

svoje podružnico.

Priloge se oddajo v občinah iz mesta in dežele za občin obisk, kar je tudi za točno postrežbo.

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje Corso šte. 36

prodaj. D. Vekjet)

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragoce-

nosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro

zlatu in tudi srebro z novimi predmeti. —

Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne

srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

TRST, ul. Cavana 2

PEKARNA IN SLAŠČICARNA

„FRAN LAMPE

Prodaja svežega kruha 4 krat na dan. - Postrežba točna in na dom.

Ferdinand Fürst

Trst, Vja Miramar šte. 19

TELEFON 17-02

Zastopstvo in zaloga

parnega mlina

Bernhard Back sinovi

Szegedin.

PRODAJA NA DEBELO

sirka in ovsa.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

y Trstu v ulici San Nicolò šte. 9

(nad Jadransko banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

Ali se hočete po ceni obleči?

Pojdite v dobroznano trgovino

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Tam dobite

Moške obleke . . . od Kron 13 do 56

Obleke za dečke . . . od Kron 6 do 30

Otroške obleke . . . od Kron 2 do 20

Velik izbor blaga iz inozemstva in iz domačih to-

var. Velika zaloga srajc, hlač in drugih

predmetov za delavce.

Sprejemajo se naročbe po meri.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci šte. 40 (prej Torrente)

Guerrino Marcon

Trst - ulica Tivarnela št. 3

Telefon 16-64.

ZALOGA VSAKOVRSNEGA

Oglja in Premoga.

Zaloga krompirja, zelja, česna, čebule in sladke

repe, August Zolija, Trst, ulica dell' Olmo šte. 12.

(200)

TRVDKA

Adolf: Kistoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I.

TELEFON šte. 16-83.

(zraven restavracije Cooperativa ex

Hacher) prodaja na mesečne ali

tedenske obroke obleke in po-

vršnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju,

ampak v prvem nadstropju

Tujci v Opatiji. Od 1. jan. do 29. junija 1910 je obiskalo Opatijo 19.608 oseb. Dne 29. junija 1910 je bilo navzočih 2129 gostov.

Popravek. Včeraj smo prinesli v tej rubriki notici „Za kroniko“ in „Naši poslanci.“ Pri tem pa se je pri „premljanju“ lista dogodila pomota, da je zadnji odstavek prve vesti, prišel na konec druge. Odstavek na koncu druge notice, kjer je govora o potrebi moške in ženske meščanske šole, spada torej k prvi notici „Za kroniko“, na kar opozarjamo čitatelje.

Druge slovenske dežele

V 45 letih 3krat pogorel. Na Sinjem Vrhu ob Kolpi na Dolenjskem je 30. m. m. že tretjič v 45. letih pogorel posestnik Mate Medved, ki se nahaja v Ameriki in ni bil zavarovan. Škode je nad 15.000 Kron.

Belokranjska železnica. — Komisijoneli ogled za določitev postaj belokranjske železnice bo 12. in 14. t. m., in sicer 12. t. m. v Novem mestu, 14. t. m. pa v Črnomlju. — V poštev pridejo sledeče postaje: Novo Mesto, Kandija, ki je projektirana kot postajališče, Virčna vas, Urška sela, Semič, Črnomelj, Gradac, Metlika.

Književnost in umetnost

„Canti jugoslavi“ Ivana Kušarja se dobivajo v „Slovanski knjigarni in trgovini papirja Josip Gorenjec, Trst, ul. Valdirivo, 40, in tudi po drugih knjigarnah. Knjiga stane broširana K 3.— in lično v platno vezana K 4.—

Poštna naročila se izvršujejo točno.

O tej knjigi piše „Slovanski Narod“ med drugim sledeče:

„Prelagatelj je s srečno roko izbral med najlepšimi poezijami in jih s pesniškim umevanjem preložil v klasično italijanščino. — Uvod podaja v velikih potezah narisano, pregnantno sliko narodnega in duševnega razvoja južnih Slovanov, upoštevajoč kulturne slike med Jugoslavi in Italijani, povrh pa prinaša tudi kratke, a jedrnatte živopisne onih pesnikov, ki so zastopani v tej knjigi, in duhovito karakteristiko njihovih del in njihovega literarnega pomena.“

Kušarjeva knjiga je literarno-zgodovinski in pesniški umotvor in veleslužno kulturno dejanje.

Pogled po svetu.

Oproščen morilec svoje žene. V Hannoveru je stal te dni pred porotno sodnijo delavec Oskar Schreiber, obdolžen, da je poskusil umoriti svojo lastno ženo. Obdolženec je namreč našel svojo ženo v družbi vlačug in zvodnikov, pri čemur se ga je polastila taka razburjenost, da je ustrelil petkrat z revolverjem proti nji, ne da bi jo bil zadel. On je priznal, da je hotel ženo usmrtiti, a porotniki so ga kljub temu oprostili.

Morilec svojih last. otrok in samomorilec. Železniškega uslužbenca Chaina v Nemy-ju je zapustila žena. Iz obupa je mož umoril svojih pet otrok s sekiro in se potem obesil.

Kuharica pesnikova žena. V Londonu je umrl te dni pesnik in odvetnik Josip Mumby. Ko so odprli oporoko, se je izkazalo, da je bil Mumby že 45 let poročen s svojo kuharico. Ona se je vedno branila, da bi zavzela ono stališče, ki jej je pritikalo, ostala je slej ko prej kuharica in urvidna služabnica. — Po svojem možu-gospodarju je podedovala 300.000 K.

Naša angleška knjiga o avstr. Slovanih. Pred štirimi leti je gđ. Balchova profesorica na visoki šoli v Wellesleyu v Ameriki, prepotovala našo monarhijo ter študirala izseljeništvu. O tem svojem študiju je izdala knjigo „Our Slavic Fellow Citizens“, v kateri se peča s slovanskim izseljevanjem in vzrokih izseljevanja.

Kako se ohranijo po leti sobe hladne? Človek prenaša mnogo lažje visoko temperaturo, če ve, da pride po hoji v zraku, pregretem od poletnega solnca v hladne prostore. — In prav za prav je le vročina v sobah za človeka tako neznosna.

Stvar gospodinje je, da ohrani stanovanje hladno, kjer se tudi v vročini prijetno biva.

Ljudje, ki trpijo za vročino, navadno radi odpirajo okna, da nastane v prostorih takozvani preprih. Zrak se pač giblje in prinese za trenutek ohlajenje. V resnici se pa skozi odprta okna in vrata spušča v sobe nič drugega kakor vročina. Ako se hoče ohraniti sobe hladne, potem treba zvečer, ko je solnce že zašlo in so razbeljene ulice že izgubile svojo vročino odpreti vrata in okna, da nastane tako preprih.

V spalnih sobah ne sme pod nobenim pogojem biti prepriha in tukaj se je pred vročino zavarovati le s tem, da se čez dan

ne pušča notri solčnih žarkov v sobo, in se po noči pušča hladnejši zrak. V sobah, kjer se biva, v jedilnici, delavnici in vsprejemni sobi naj se po noči odpre vsa okna in vrata, da nastane močan preprih. Tudi tu koristi nekaj skled z vodo, kar izlasti v preprihu zmanjšuje temperaturo.

Čim posije solnce na okno, treba je zapreti šaluzije, zatemniti je sobo in puščati notri le malo svetlobe.

Le na ta način se napravi v sobah znosljivo temperaturo. — Fanatični pristaši solčne svetlobe menijo, da naj se pušča v sobe poludansko solnce. — V resnici ubija solčna svetloba vse bakterije, ali dovolj je, ako pada zjutraj svetel žarek v prostore, da preleti prostore, a potem treba, če temperatura narašča, zopet zapreti okna.

Palača Borghese v Rimu. Kakor poročajo iz Pariza, se francoska vlada pogaja za nakup palače Borghese v Rimu, v kateri nastani potem svoje poslaništvo.

Gospodarstvo.

Povišanje cen za kavine pridelke. Vsled splošnega stanja tržišča in proizvodnih razmer bile so pred kratkim objavljene višje cene za figovo kavo.

Slične in deloma enake razmere silijo tudi tovarnarje kavinih surogatov k enakim naredbam.

Ne glede na to, da so provzročile pomnočne tvarine in izdeljave sama vsled splošne druginje večje stroške, ampak so zdaj poljedeljske sirovine ravno tako kot cene korenov tako poskočile, da se sedanje cene ne morejo več držati.

Preobilno obiranje listja s trt se maščuje. Taka trta, ki nima dovolj listja, ne more po koreninah zaužite surove hrane podelati v snovi, ki jih potrebuje za razvoj posameznih organov, grozdje je o vročem letnem času preveč izpostavljeno solncu, vsled česar je nevarno, da ga solnce osmadi, z druge strani pa je grozdje izpostavljeno toči, katere se je bati posebno letos dan na dan.

Mali oglasi

Soba z opremo ali brez nje se takoj proda za nizko ceno. Ulica Cassa di Risparmio 12, III., orata 52. 1125

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-finejši in najzdravejši kavni pridelatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. 0000

Velika zaloga koles RUDOLF RÖTL

TRST, ul. Acquedotto 21. Telefon 1238

Zaloga koles Peugeot, Waffenrad, Standard od 150 kron naprej. Pnevmatiki in potrebščine.

Mehanična delavnica Hitra postražba, Cere zmerne

Svarilo!

Schicht-ovo milo je pravo

samo z imenom

Schicht

in z znamko „Jelen“.

Velika množina že rabljenih dvokoles po ceni od K 30—70; s prostim tekom in zavoro od K 55—110; velika zaloga novih dvokoles, gramofonov od K 15—1000; plošč od K 1—4; sivalnih strojev, najnovejših acetilen-svetilk za gostilničarje in društva od K 7—20. — Pri BATJEL-u, Gorica, Stolna ulica 3-4. Ceniki poštne prosti. Prodaja tudi na obroke.

Vsi oni iz nakelske županije, ki prebivajo nad 10 let v Trstu in bi radi dosegli domovinsko pravico za se in svojece v Trstu, naj se zglasajo vsak dan v „Narodni gostilni“ pri sv. Jakobu od 6. zvečer dalje. Tam ima nakeleka občina svojega uradnika v osebi g. Gombača, ki jim svetuje in preskrbi, kar je potrebno. 1025

Kupi se pohištvo, obleke in druge stvari. Ponudbe na Molinari, Piazza Cavana 4, III. 1120

Pozor! RUDOLF RUS

urar v Kranju. Ravnokar je izdelal velik cenik z najlepšimi novostmi, katerega na željo pošiljamo vsakomur brez plačila. Največja trgovina na Gorenjskem. Ustanovljena leta 1885

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
Piazza della Caserma št. 2, I. n.
 v lastni hiši (Vhod po glavnih stopnicah) Telefon 952

Ima na razpolago jekleno varnostno celico

in je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem ki sicer

za celo leto kron 30 za četrta leta kron 12
za pol leta „ 20 za en mesec „ 6

Shrambice so 24 centimetrov visoke, 21 centimetrov široke, 43 centimetrov globoke — Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katere se priporoča posebno staršem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo denar.

Nadaljna pojasnila daje zavod ob navadnih urah.

Fontaine & Konold, Trst.

Otvoritev subskripcije.

TOMAŽEVE ŽLINDRE, zajamčeno prišne 80% topljivosti, 75% finosti
 16/18% fosforičnih snovij . . . . . K 6.—
 KAJNIT ZAJAMČEN 12.40% . . . . . „ 5.75
 KALIJEVA SOL zajamčena 40% . . . . . „ 13.—
 100 kg, plačljivo v 30dih dneh brez diskonta, v novih vrečah za 100 kg, brutto per netto, pošiljatev avgust-september. Ako se hoče imeti blago prosto do železniških postaj in do istrskih luk, se mora naročiti najmanje 100 kv; za luke zadostuje vsaka množina. Naša gnojila prodajamo z jamstvom analize, za kar se lahko da naše blago analizirati v Poreču ali Ljubljani, ako se to gg. odjemalcem poljubi.

Fontaine & Konold, Trst.

Trgovina Jakob Bambič v Trstu
 ulica Giulia št. 11 poznana od Slovencev v okolici in na deželi.

Zaloga vsakovrstn. blaga

za vsako gospodinjjo na debelo in drobno. Zaloga otrobov, koruze in moke ter različnih jestvin. — Se priporoča udani JAKOB BAMBIC

Evpeptična grenčica Stalda

MARCO F. MARTINOLICH, Mali Lošinj

Ta tekočina je bila od vseh takozvanih toničnih tekočin, povspešujočih prebavljanje, od zdravnikov pripoznana za najboljšo. — Ne glede na to, da je zelo prijetna za okus radi pravilne proporcije alkohola in aromatičnih snovij, ima tudi lastnost, da

ne vpliva dražilno, kakor drugi slični izdelki.

Je izboren pripomoček v vseh adinamičnih boleznih in specijelno za prebavljanje, v malaričnih boleznih, anemiji, nevrasteniji, infekcijah itd. Priporočljiva je rekonvalescentom vsake starosti in se jo jemlje lahko čisto ali pa z vinom, mineralno vodo, kavo itd.

Marco F. Martinolich
 Zastopnik za Trst in Avstro-Ogrsko:
 Via Goscello 2 Simone Ascoli Via Goscello 2

Na Opčinah!

Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: krste, vence, voščene sveče itd. itd.

Ima zastopstvo Novega Pogrebnege Podjetja iz Trsta, Corso 49 Sprejema naročila pogrebov itd. itd.

JOSIP MRZEK, Opčine št. 170.